

SPISEBORD AV EIK

Hvis du trenger et rundt bord i perfekt størrelse, **kan du bygge det selv.** Vi forvandler en vanlig benkeplate fra et byggvarehus til et vakkert rundt spisebord.

Når man snakker om å bygge et spisebord, snakker man gjerne om store plankebord, der alt handler om materialvalg og bearbeiding, noe vi hopper raskt over i denne artikkelen. Bordplaten vi bruker, er en stavlimt benkeplate som kan kjøpes i nesten alle byggvarehus.

Benkeplaten er solid, men fordi den består av små staver, trenger du ikke å bekymre deg for spenninger i treet eller at

det vrir seg. Av samme grunn er platene ofte relativt rimelige i innkjøp – selv i lange lengder.

Det betyr også at det holder med en enkelt 240 cm lang og 60 cm bred plate for å lage dette bordet.

Blant verktøyene du trenger, er en overfres nødvendig for prosjektet. Den skal nemlig brukes til å lage formen på bordet, til å avrunde kantene og til å frese inn avstivende jern på undersiden av platen. □

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Det er avgjørende at du har riktig verktøy – har du det, er prosjektet nokså enkelt.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

8-10 timer.

PRIS

Cirka 3500 kroner.

MATERIALER

- 26 mm eikeplate, 60 x 240 cm
- Fire "hårnål"-bordbein
- Trelim
- Treolje
- Lamellplugg
- 10 mm flatjern, 7 x 200 cm

SPEIALVERKTØY

- Overfres med notfresestål
- Pluggfreser til enten dominoplugg eller lamellplugg

Del platen og lim den sammen

Bordet ender opp med en diameter på 120 cm, så det er bare å kjøpe en enkelt plate på 26 x 600 x 2400 mm som kappes i to. Når platen er kappet, må de to delene settes sammen.

Her bruker vi såkalte Dominobrikker til dette. Det er Festools lamellfres-system, som krever Festools pluggfres. Du kan også bruke en vanlig lamellfres, med tilhørende lamellplugger.

Ved å frese inn plugger før du spenner de to delene sammen, sikrer du at sammenføyningen ikke gir seg.

1 Platen vi bruker er en billig stavlimt eikeplate, som kan kjøpes i de fleste byggvarehus. Benkeplaten er i utgangspunktet 240 cm lang, men deles på midten.

2 Pluggfresen vi bruker, kalles en Domino-maskin. Maskinen lager nøyaktige ovale utfresinger i forskjellige dybder og tykkelser.

3 Pluggene skal sitte med cirka 20 cm avstand. Legg platene mot hverandre når du merker opp til pluggene – da er du sikker på at utfresingene ender overfor hverandre.

4 Dominopluggene er laget av bok, noe som gjør dem veldig sterke. De kan fås i bredder fra 4 til 10 mm og i lengder fra 20 til 140 mm.

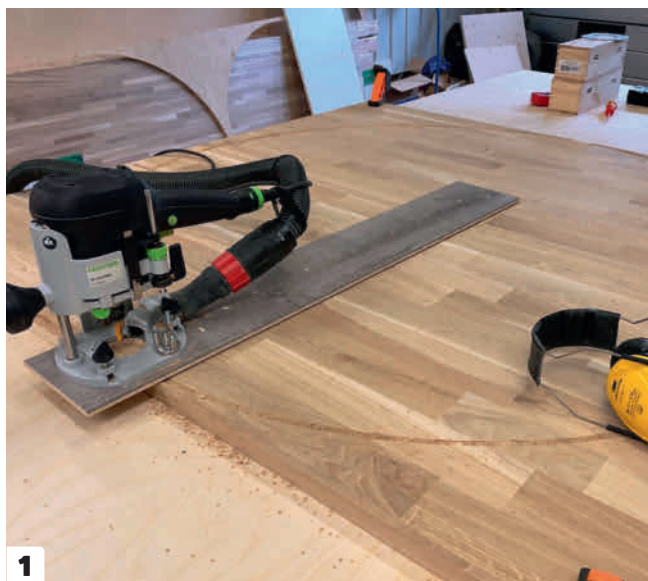
5 Spenn de to delene grundig sammen, og hold dem på plass med noe tungt mens de tørker. Sørg for straks å fjerne overskytende lim, slik at mellomleggsplatene ikke ender med å sitte fast på bordplaten. Etter limingen er sammenføyningen nesten usynlig. I stedet for lange skrutvinger kan du også bruke jekkstopper.

Fresing og avstiving

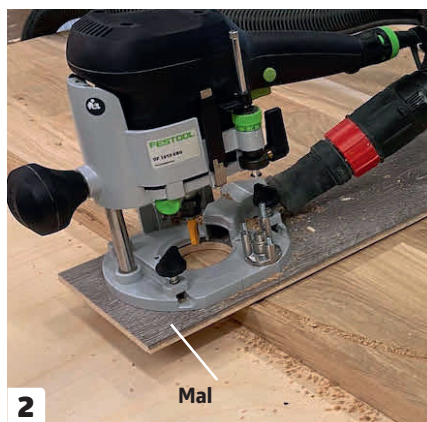
For å lage en sirkel fester vi fresen i den ene enden av en mal, der det er skåret et hull for å lage plass til fresestålet.

Den andre enden av malen skrues fast i midten av benkeplaten slik at avstanden mellom midten og fresestålet tilsvarer den ønskede radiusen på bordplaten. Ved å frese fra baksiden av benkeplaten slipper du å bekymre deg for riper og skruehull.

Når formen er klar, avstiver du bordplaten med tre stykker 10 mm flatjern, som også freses inn i platen.

Malen som fresen er festet til, er laget av et gammelt gulvbord. Fest det i midten av platen, og du kan lage en perfekt sirkel.

2

Mal

Bor et hull i enden av bordet med et koppbor der overfresen er montert. Lag hullet så stort som mulig selv om stålet er relativt lite. Da kan du se hvor du freser.

3

Fres platen fra baksiden, slik at eventuelle merker og skruehull kan skjules. Du kan ikke frese gjennom platen i én omgang, så senk fresen 5-7 mm om gangen.

4

Etterpå kan du frese en liten buet profil på kanten som skal vende ned. Den øverste kanten skal bare "brekkes" litt. Det kan du gjøre med enten overfresen eller bare et stykke sandpapir.

5

For å unngå at bordplaten slår seg, stives den opp med tykke flatjern. Jernene skal skrues fast på undersiden av platen. Du skal derfor begynne med å bore en rekke 10 mm hull med et metallbor.

6

Når du har merket opp til flatjernene, er det bare å frese. Hvis du er erfaren med overfresen, kan du lage utfresingene på frihånd. Alternativt kan du bruke et bord eller en styreskinne å frese etter.

Jernene skal felles ned i bordplaten, men før det kan skje, skal det strekes opp.

Plasser det første jernet midt på platen, vinkelrett på stavene. Etterpå kan du måle opp til de to øvrige. Jernene er plassert slik at det minimum er 15 cm til kanten.

Olje og bordbein

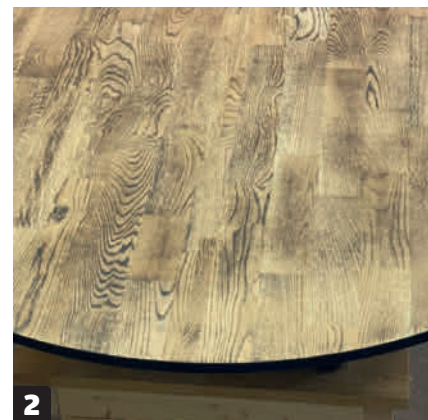
Bordbeina er ganske enkle. De kalles for hårnålbein og er lette å montere.

Hvert bein festes med fire skruer som skrues direkte inn i undersiden av bordplaten.

Når beina er på plass, gjenstår bare oljing med en mørk olje som gnis inn i treet med en bomullsklut før den tørker helt. På denne måten får platen et beskyttende lag, samtidig som du fortsatt kan se strukturen i treet.

Platen kan overflatebehandles på mange måter. Her bruker vi en mørk olje, som pigmenterer og gir platen et rustikt uttrykk.

La oljen sitte i 20 minutters tid, og gni deretter platen med en bomullsklut. Det fremhever årene i treet og gir et mørkere utseende. Jo lenger du lar oljen sitte før du tørker av, desto mørkere blir den.

Bein og plate

Beina vi bruker her, kan kjøpes til cirka 1400 kroner for 4 stk. Benkeplaten er stavlimt, og kan kjøpes i de fleste byggvarehus. Her er det brukt eik, men det er mange tresorter å velge mellom. Platene er som regel 600-625 mm brede. Her som platen er 60 cm, blir diameteren på bordet cirka 120 cm.

